

FESTIVALOVÝ DENNÍK

19. - 26. 6. 2015
Trenčianske Teplice
Trenčín

23. Art Film Fest
štvrtok 25. júna 2015
číslo 7 • ZADARMO

artfilm

Pravda

artfilmfest
INTERNATIONAL FILM FESTIVAL
TRENČIANSKE TEPLICE
TRENČÍN

foto: AFF/Radovan Stoklasa

VIAC AKO FILMOM ROZUMIEM PSOM

Sivas nie je o Anatólii. Nie je o psích zápasoch. Je o hraniciach dobra a zla, hovorí turecký režisér Kaan Müjdeci. A dodáva, že keď sa na svet pozerá pes a chlapec, nie je v tom veľký rozdiel. Jeho hraný debut uvádza Art Film Fest v Medzinárodnej súťaži hraných filmov.

Prečo je Sivas jedným z najdiskutovanejších filmov v Turecku?

Pretože Turci vnímajú môj film ako skutočnosť. Tvrdia, že psie zápasy, ktoré v ňom ukazujem, sú odpudzujúce. Ale Sivas nie je skutočnosť, je to film! Je rovnaký ako Superman či Batman.

Vyzerá však veľmi skutočne. Ako ste to dosiahli?

Robil som pri nakrúcaní úmyselné chyby, napríklad som hýbal kamerou. Aby obraz pôsobil autenticky. A veľa som pracoval so zvukom, ktorý podľa mňa vytvára pocit skutočnosti. Pod filmové scény psych zápasov - každého jedného pohybu psa - som strihal ozajstné kľučanie a zavíjanie. Len zvuk do jednej scény som strihal asi tri týždne.

Sú psie zápasy v Anatólii, kde sa príbeh odohráva, také roz-

šírené, že to pridáva autenticite príbehu?

Nie. Podľa googlu sú nelegálne psie zápasy dokonca populárnejšie aj tu, na Slovensku.

Cheľi ste filmom Sivas odmietnuť násilie?

Násilie medzi zvieratami nie je také nechutné, ako to, ktoré páchajú ľudia. Keď napríklad zožerie lev kravu, je to kolobeh života v prírode. Dokonca aj keď dieťa trápi mačku, je to iba spôsob, ako sa učí o prírode, o tom, čo je dobré a čo zlé. Ale keď človek zabíja sliepky, kupuje ich v obchodoch a varí si ich, to je pre mňa násilie. A keď si potom fotí na instagram kuracie prsia na tanieri v reštaurácii, cítim v tom hlboké násilie.

Vy ste vegetarián?

Nie. A už vôbec nemám rád ich filozofiu. Pre mňa je problémom chov

Sivas na AFF

17.30 h - v Cinemaxe B
v Trenčíne

ÁNO, FILM KLAME

Slovo „pes“ nehryzie. Ani obrázok psa. A keďže naozaj nehryzie, odkiaľ sa berie tá zvláštna dôvera, tá emocionálna identifikácia so slovom či obrazom, s filmom? Prečo mu prisudzujeme „pravdivostné“ hodnoty alebo ho označujeme za „klamstvo“ či „predstieranie“? Prečo sa človek dokáže rozplakať nad výmyslom? Alebo sa ho báť?

V takejto súvislosti sa pochopiteľne nedá vyhnúť problematike fikcie a konceptu rozprávania, teda vytváraniu či vymýšľaniu imaginárnych naratívov. A uzurpujúcej snahe fikcie hovoriť v mene reality. Fikcia sa nespráva, ako keby bola realitou, ale správa sa priamo ako realita. Vytvára si vlastný iluzívny svet a nemá úmysel „klamať“. Fikcia je teda spôsob bytia niečoho, čo nie je skutočné. Ale predstieranie je predsa niečo neautentické, je to falzifikát. Simulácia. Tak čo s tým?

Filmová teória ponúka niekoľko riešení tohto problému. Ale to teraz nie je dôležité. Ide mi o to, že aj dnes tisíce divákov sedia v rôznych festivalových kinách sveta, pozerajú na plátno, a potom sa o tom medzi sebou rozprávajú. Pretože videli niečo, čo by svojimi očami nikdy vidieť nedokázali. Zažili emócie, ktoré by inak nezažili. Vytvárajú rôzne nové intelektuálne konštrukcie, uvedomujú si odradu širšieho vedomie súvislostí, prispievajú k súboru predstáv o našej existencii. A to je fajn. Svet sa tak stáva lepším. Pretože tí diváci sa stali múdrejšími.

Samozrejme, že film „klame“. Ale keď klame dobre, je v ňom oveľa viac pravdy ako v rečiach nejakých ideológov či politikov. **Martin Ciel zostavovateľ sekcie Lásk a anarchia**

a zabíjanie zvierat ako pri pásovej výrobe. To je skutočné násilie. Nič, čo vzniká ako na páse, nemôže byť dobré. Ani umenie, keď sa robí ako vo fabrike, nestojí za nič.

Usadili ste svoj príbeh do nehostinnej Anatólie preto, že ste sa tam narodili?

Snažím sa nakrúcať, čo poznám. Vždy hľadám také prostredie, také témy. A v Anatólii poznám každý kút. Aj keď som si volil, či vybrať za hlavnú postavu chlapca alebo dievča, rozhodnutie bolo jasné: Chlapcov poznám lepšie. Ale o desať rokov budem možno schopný nakrútiť rovnaký film, ibaže sa bude odohrávať v Dánsku a namiesto psov v ňom budú hrať delfíny.

Prečo teda psy?

Pes je pre mňa metaforou sily. A zároveň je takmer ako človek. Občas mám dokonca pocit, že psy vedia rozprávať. Navyše si myslím, že psy poznám dokonale. Rozumiem im lepšie, ako filmárine. Keď si mám vybrať objektív, musím rozmýšľať. Ale keď vidím psa, hneď viem, čo je zač.

Zuzana Kizáková, Juraj Fellegi

3 OTÁZKY PRE...

OLESA SANINA

V 30. rokoch, keď Stalin nechal vyhladovať ukrajinských roľníkov, sa odohráva príbeh Sprievodcu. Podľa jeho režiséra sa však film i tak viaže k súčasnosti. Sovietsky človek totiž na Ukrajinu ešte nezomrel. Film, ktorý Ukrajinci prijali s nadšením a nominovali ho aj na Oscara, uvádza Art Film Fest v sekcii Focus: Ukrajina.

Ukrajina posledné dva roky zažíva prudké zmeny. Od protestov na Majdane, cez pád režimu Viktora Janukovyča, až po konflikt s (pro)ruskými okupantmi na východe krajiny. Nie je súčasnosť lepším námetom na film, ako história?

Keď sa začala revolúcia na Majdane, všetci filmári zobrali kamery, ale hoci aj telefóny a nakrúcali. Zachytili príbehy, aké sa neodohrávajú ani v rozprávkach. Bol som medzi nimi. Ale Sprievodcu som začal nakrúcať ešte predtým, ako sa začali protesty. O súčasnosti bude môj ďalší film.

Áké filmy dnes vyhľadávajú Ukrajinci?

Všetci hľú informácie o všetkom, čo sa deje. A chodia preto aj na filmy, ktoré hovoria o súčasnosti. Ukrajinský film sa zároveň prudko vyvíja. Sčasti pre príchod nových technológií, ale aj pre výmenu generácií filmárov. **Žila by Ukrajina inými problémami, keby nebola bývala súčasťou Sovietskeho zväzu?**

Určite. Komunisti sa snažili vytvoriť sovietskeho človeka a napokon si z časov Sovietskeho zväzu naozaj každý z sebe čosi odniesol. Preto je ducha Sovietskeho zväzu aj na Ukrajinu stále cítiť. Ale podobne je to, myslím, aj v ďalších krajinách, ktoré priamo či nepriamo riadil Ústredný výbor Komunistickej strany z Moskvy. (fl)

ODHALTE ZÁVOJ, KTORÝ SKRÝVA BLÍZKY VÝCHOD

Príbeh nečakaného priateľstva katarskej ženy a muža, ktorý upratuje ulice jej štvrti. Príbeh utajovanej a zakazovanej lásky dvoch katarských študentov z rôznych spoločenských vrstiev. A aj príbeh dievčaťa z rybárskej dediny na pobreží Arabského mora, ktoré objaví morskú pannu. Z neznámeho a exotického arabského regiónu - Kataru - prichádza na Art Film Fest sekcia Krátke filmy špeciál: Windows on Qatar.

„Snažila som sa dať priestor tým, ktorí v tomto kúte Blízkeho východu žijú, aby vyrozprávali svoje príbehy protikladov a harmónie,“ vysvetlila zostavovateľka sekcie, kurátorka z filmového festivalu v Dohe a jedna z porotcov Medzi-

národnej súťaže hraných filmov Laura Aimone. „Vo filmoch ide o komunitu, školu, tradície a korene. V protiklade k hlasnej deklamácii katarského občana, ktorý prostredníctvom svojho umenia a predstáv vyjadruje lásku k vlasti, stojí jemné zobrazenie takmer neviditeľnej, ale zároveň citelne prítomnej komunity vystaňovalcov,“ popisala.

Napríklad v krátkom filme Bidoon sa v škole odohráva príbeh lásky medzi dvoma dospievajúcimi ľuďmi, ktorý nie je v súlade so spoločenskými normami. Prepojenie na tradície sa zas vyjadruje jednou z najreprezentatívnejších činností, lovom perál - v snímke Oko a morská panna. A napokon diváka čaká

aj výlet do histórie krajiny v prvom animovanom filme, ktorý vyprodukovala katarská spoločnosť.

Zostavovateľka Laura Aimone predstaví festivalovým divákovi od hraného cez dokumentárny až po animovaný film, diela mužov aj žien narodených či žijúcich v tomto púštnom ropnom arabskom emiráte.

„Mojím cieľom je prinútiť divákov zamyslieť sa, zaviesť ich na doposiaľ v Európe nepreskúmané geografické a kinematografické miesta, v nádeji, že budú chcieť sami tento závoj poodtiahnuť,“ povedala zostavovateľka. Zaujímavosťou je, že v arabčine má sloveso „cestovať“ rovnaký koreň ako sloveso „odhaľovať“ či „objavovať“.

(kiz)

Krátke filmy špeciál: Window on Qatar na AFF

dnes o 13. h - v RTVS ArtKine Metro v Trenčíne

FILMOVÉ TIPY NA DNES

Podoba ticha
14.30 h Cinemax C, Trenčín

Nový dokument Joshuu Oppenheimera sa sústreďuje na ľudí, ktorí v Indonézii prežili čistky po roku 1965, keď politickú moc zo strachu z nastupujúceho komunizmu prevzala armáda. Mrazivé rozhovory príbuzných obetí a vrahov, ktorých časť indonézskeho obyvateľstva stále oslavuje ako záchrancov slobody, prinášajú na túto tragédiu nový, mrazivý pohľad.

Všetko v plameňoch
15. h Kursalon, Trenčianske Teplice

„Vstávajú Ukrajina, Európu požadujú,“ skandujú mladí demonštranti v Kyjeve. Cieľom filmu však nie je len ukázať obetavosť ľudí na Majdane, ale vtiahnuť diváka do epicentier dejov. Zamerala sa na tie momenty masových protestov, keď začalo prevládať krviprelievanie. A keď sa spočiatku spravodlivý hnev vymyká spod kontroly, hrozí jediný: Všetko skončí v plameňoch.

LOKALFILMIS, BRATM!

Na svete je tretí slovenský celovečerný animovaný film! Po Kubalových animáciách, ktoré vznikli ešte za socializmu (Zbojník Jurko, 1976 a Krvavá pani, 1980) je LokalFilmis (2015) prvým kapitalistickým filmom.

Pointou úspechu projektu Lokal TV, z ktorého LokalFilmis vychádza, je vybudovanie značky. V roku 2002 vznikla úspešná rozhlasová reklama s postavičkou Pištu Lakatoša v podaní Mariána Čekovského. Jakub Kroner v roku 2010 ešte počas štúdia animácie na VŠMU doplnil audionahrávky animovaným obrazom a prvé video si „zarobilo“ viac ako milión videní na internete. Pribúdali ďalšie a Kronerovi sa ozval jeden z mobilných operátorov.

Neskôr dostal príležitosť od komerčnej televízie, aby pripravil animovaný sitcom pre dospelých. K už vytvoreným postavičkám - napríklad vymyslenému Pištovi Lakatošovi a parodujúcemu Rytmausovi

pribudli tínedžeri so školskými úlohami z žurnalistiky. Fragmentárne skeče prepojili ústredným príbehom. V rokoch 2011 - 2012 odvysielala televízia osem satirických častí parodujúcich aktuálne dianie v slovenskom šoubiznise.

Pre komerčnú televíziu bol však humor Lokal TV príliš vulgárny a podpásový. Projekt sa plne presťahoval na internet, kde pokračuje nielen pôvodný seriál Lokal TV, ale vyprofilované miniseriály tu majú aj staré i nové postavičky.

Napokon pristúpil Kroner so štábom k výrobe dlhometrážneho filmu. Celú produkciu LokalFilmis si Kronerovo InOut Studio finančne pokrylo samé. Na film si zarobili postavičky Lokal TV. A to je jeden z hlavných dôvodov, prečo je

právě LokalFilmis tým prvým revolučným animovaným filmom. InOut Studio má výborné marketingové stratégie a presne zacieľuje produkciu.

Ústredným príbehom LokalFilmis je naplnenie starého cigánskeho protractva o vyvolenom Rómovi, ktorý zmení svet. Narodí sa Rytmaus manipulovaný Molochom. Rytmausove sebavedomie i popularita vo svete rapu rastú, a tak sa rozhodne kandidovať za prezidenta. Má však výrazného protikandidáta - Pištu Lakatoša. Naplnenie protractva naberá zvláštny smer...

Na záver treba spomenúť ešte ten hlavný tvorivý postup, ktorý priniesol do projektu Marián Čekovský. Je ním improvizácia. Na začiatku je zvuk - improvizovaný dialóg dabingových hercov, na ktorý sa neskôr animuje obraz. Tak ako celý projekt vznikol, rovnako improvizovane pokračuje.

Eva Šošková
Katedra audiovizuálnych štúdií VŠMU

LokalFilmis na AFF

dnes o 21. h - v Kine Prameň
v Trenčianskych Tepliaciach

STRUČNE

Všetky modernistické objekty v meste mapuje publikácia C20 - Sprievodca architektúrou Trenčianskych Teplíc. Krst bedekra bude o 19. h vo Festivalom parku pri liečebnom dome Machnáč.

Talent Transport spája troch skúsených hudobníkov. „Nadžezlá“ trojica uzavrie svojím koncertom od 22. h v trenčianskoteplieckom Kursalone cyklus Každý večer naživo uvádza Oskar Rózsa.

Hudbu aj výtvarné umenie ponúkne žánrový amalgám Opustená (re)kreácia: Site Specific pre sanatórium Machnáč. Od 20.30 h budú umelci vo Festivalom parku v T. Tepliaciach reagovať na príbeh opustenej stavby.

Host' prináša kopu vtipných odkazov a citácií. Halloweenovskú snímku premietne od 23.59 h Kino Prameň v Trenčianskych Tepliaciach v sekcii Nočná prehliadka. (HU)

Osobné uvedenia

18.30 h - v Kine Prameň
uvedie režisér Pavol Barabáš
film Suri

21. h - v Kine Prameň uvedie
režisér Jakub Kroner film
LokalFilmis

AKTUÁLNE INFO

O tom, čo sa deje, sa dozviete aj na našom Facebooku
www.facebook.com/ArtFilmFest
a na www.artfilmfest.sk.

Svet Kanako

17. h Cinemax C, Trenčín

Do hľadania nezvestnej dcéry sa v japonskom trileri pustí jej otec, bývalý policajný detektív. Najnovší film uznávaného tvorca Tetsuya Nakashimu, ktorého snímka Confessions bola národným nominantom na Oscara, je nekompromisnou satiricko-kritickou sondou do vnútra japonskej premodernizovanej spoločnosti a prechádzkou temnými zákutiami duše mladej Kanako.

Suri

18.30 h Kino Prameň, Trenčianske Teplice

Novinka dobrodruha Pavla Barabáša zavedie diváka k jedinečnému prírodnému kmeňu Suri. Ukazuje spoločenstvo, ktoré bojuje za zachovanie svojich tradícií. „Tento kmeň, ktorý doteraz žil izolovane na etiópsko-sudánskej hranici, bol pre mňa synonymom slobodných ľudí - nezávislých od okolitého sveta. Teraz stojí pred existenčnou hrozbou.“

Nasty Baby

18.45 h Festivalové kino ODA, Trenčín

Freddy je umelec, ktorý je posadnutý túžbou po dieťati. S priateľom sa dokonca dohodnú, že s kamarátkou Polly počnú dieťa. Po niekoľkých pokusoch sa však ukazuje, že to môže byť náročnejšie, ako si mysleli. Čo spočiatku pôsobí ako politicky korektný film o brooklynskom homosexuálnom páre, sa mení na prekvapujúcu drámu o morálnej rozporuplnosti. (KIZ)

Rukojemník vyráža do sveta. Tvorcovia a herci filmu pokrstili na Art Film Feste nové DVD. foto: AFF/Radovan Stoklasa

I UNDERSTAND DOGS BETTER THAN CINEMA

Sivas isn't about Anatolia. It isn't about dogfights. It's about the boundaries between good and evil, says director Kaan Müjdecı. And when a dog and a boy look at the world, there isn't much difference between them, he adds. Art Film Fest is presenting his feature debut as part of the International Competition of Feature Films.

Why is Sivas one of the most talked-about films in Turkey?

Since Turks see my film as reality. They claim that the dogfights I show in it are repugnant. But Sivas isn't reality, it's a film! It's just like Superman or Batman.

Still, it looks very real. How did you accomplish that?

I made intentional mistakes when shooting, like shaking the camera. To make the images more authentic. And I worked a lot with the sound, which I think creates a feeling of reality. In the dogfight scenes, I paired the dogs' every movement with genuine whining and howling. Just the sound for a single scene took me about three weeks to edit.

Are dogfights so common in Anatolia, where the film takes place, that it lends the story authenticity?

No. According to Google, illegal dogfights are actually more popular here, in Slovakia.

Was it your intention to speak out against violence with Sivas?

Violence between animals isn't

as disgusting as what people do. When a lion eats a cow, for example, it's the natural cycle of life. Even when a child tortures a cat, it's just a way of learning about nature, about what's good and what's bad. But when people slaughter chickens, buy them in the shop and cook them, to me that's violence. And when they Instagram photos of chicken breasts on their plate in a restaurant, I sense deep violence in that.

Are you a vegetarian?

No. And I can't stand the philosophy vegetarians spread. To me, the problem is the farming and slaughter of animals assembly-line style. That's real violence. Nothing that's mass-produced can be any good.

Even art, when it's made as if in a factory, isn't worth a thing.

So did you set your film in Anatolia because you were born there?

I try to film what I know. I always look for settings and themes like that. And I know every nook and cranny of Anatolia. Even when deciding whether the main character would be a boy or a girl, the choice was clear: I know boys better. But perhaps in 10 years I'll be able to make a similar film, only it'll take place in Denmark, and dogs will be replaced by dolphins.

Why dogs actually?

To me, the dog is a metaphor for strength. And at the same time, it's almost like a person. Sometimes I even get the feeling that dogs can talk. On top of that I think I know dogs extremely well. I understand them better than cinema. When I have to pick a lens, I have to think it over. But when I see a dog, I can size him up instantly.

Zuzana Kizáková, Juraj Fellegi

Festival sa koná pod záštitou a s finančnou podporou predsedu vlády Slovenskej republiky

Festival finančne podporil AUDIOVIZUÁLNY FOND

Generálny reklamný partner:

Hlavní reklamní partneri:

Oficiálny prepravca:

Reklamný partner:

Logistický partner:

Partneri:

Hlavní mediální partneri:

Oficiální dodávateľia:

Mediální partneri:

